

اثراندازه دولت بر کسری بودجه در ایران

راحله کربلائی حسین^۱، محمد یوسفی^۲، حسین علیدادی^۳

۱- عضوگروه حسابداری دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شرق، تهران، ایران
(rkarbalaeh@yahoo.com)

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد اقتصاد دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز، تهران، ایران
(m_yousefi_64@gmail.com)

۳- عضوگروه حسابداری دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شرق، تهران، ایران
(h.alidadi77@gmail.com)

چکیده:

کسری بودجه و اندازه دولت از جمله مباحث مطرح شده در عرصه اقتصاد عمومی و اقتصاد توسعه است که همواره مورد توجه اندیشمندان اقتصادی و سیاستگذاران در جوامع مختلف بوده است. در این پژوهش اثر اندازه دولت به صورت شاخص $G \setminus GDP$ بر کسری بودجه بررسی شده است. بازه زمانی تحقیق در سال های ۱۳۹۰-۱۳۶۰ بوده و مکان انجام تحقیق کشور ایران می باشد. فصول تحقیق پس از کلیات، مبانی نظری پژوهش، سوابق تحقیقات انجام شده در داخل و خارج کشور، روند متغیرهای اصلی پژوهش در ایران و در نهایت مبانی نظری اقتصاد سنجی و معرفی و تخمین مدل را به همراه دارد. هدف اصلی پژوهش، بررسی اثر اندازه دولت بر کسری بودجه می باشد. اهداف فرعی پژوهش مطالعه روند متغیرهای اندازه دولت، کسری بودجه و معرفی تکنیک (VECM) و شناخت نظریه های کسری بودجه و اندازه دولت در فرآیند توسعه و ارائه طریق به سیاستگذاران است. در این پژوهش با استفاده از داده های سری زمانی و اندازه دولت و با تکیه بر تکنیک های اقتصاد سنجی تصحیح خطای برداری و آزمون علیت گرنجری به بررسی رابطه سببی بین متغیرهای مربوطه پرداخته شده است. نتایج حاصل از آزمون فرضیه های پژوهش نشان می دهد که ارتباط بلند مدت بین اندازه دولت و کسری بودجه تایید شد. همچنین، ارتباط کوتاه مدت بین اندازه دولت و کسری بودجه تایید شد. وجود رابطه علی بین اندازه دولت و کسری بودجه تایید می شود.

واژگان کلیدی: اندازه دولت، کسری بودجه، ساختار شاخص $G \setminus GDP$ ، (VECM)

۱-۱ مقدمه

کسری بودجه، یکی از شاخص های کلان اقتصادی است که مقدار و شدت آن، همواره مورد توجه سیاست گذاران و مسئولین اقتصادی کشورها در مقاطع مختلف تاریخی بوده است. کسری بودجه فی نفسه، مولفه نامطلوبی نیست گرچه در ادبیات اقتصادی و در نزد مسئولین دولتها، افزایش کسری بودجه یعنی فزونی هزینه ها بر درآمدها به عنوان یک عامل منفی تلقی می شود. این در حالی است که در دوران های مختلف توسعه کشور، بنا به ضرورت های ساختاری آن کشور، هزینه ها بیشتر از درآمدها شده و لذا پدیده ای به نام کسری بودجه شکل می گیرد. این کسری بودجه در نزد اقتصاددانان و مسئولین آن کشورها به عنوان یک عامل توسعه ای و یک نوع سیاست انبساطی اقتصادی نام برده می شود.

تغییرات کسری بودجه یعنی افزایش یا کاهش آن در هر کشوری متأثر از عوامل مختلف می باشد. به طور مشخص ساختار هزینه ها و درآمدهای یک کشور، جهت گیری سیاست های اقتصادی یعنی انبساطی یا انقباضی بودن آنها و در شدت مقدار

۱- عضوگروه حسابداری دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شرق، تهران، ایران (rkarbalaeh@yahoo.com)